

Goriški.

Četrta seja 17. dec. Deželni glavnik naznani, da presvetli cesar je blagovoli potrditi dodatke k postavi za pogzodovanje Krasa...

Dr. vit. Tonkli poroča o načrtu postavne veljavne za mesto Gorico, zadeva joče poslino nalaganje doklad v založbo obrsti in razložitvenih odplačil na občinsko posojilo...

Občini Renški dovoli se razdelitev občinskih zemljišč, o kateri je poročal dr. Abram, tudi v tretjem branji. Vsled tega pridejo v izključljivo last posameznih občinarjev uže določeni kosl na zemljiščih: Dolgo Brdo, Kamnarja, Visoko in Gornjajna...

Peta seja 21. dec. Ko se prebere in potrdi zapisnik prejšnje seje, naznau deželni glavnik, da veleslavno c. kr. namestništvo v Trstu je izrazilo željo, naj bi se proračun za deželni zalog in proračun zemljiško-odveznega zalog kmalu rešila...

Dr. Gambini poroča o proračunu desetinskega odkupa (ezonerja) za leto 1887. In ztem odpre predsednik splošno razpravo. Vstane dr. Laginja in predno že spregovori, opozoruje ga predsednik, da je sedaj splošna razprava, naj se torej ne spušta v malenkost.

Istrski.

VI. seja. Navzočih 22. zastopnikov. Za predsednikovim poročilom, da je vlada predložila zakonske osnove glede poljskih čuvajev ter da je namestništvo priobčilo ministersko odloko, katera poziva deželne zbor, da skoraj začno razpravo o proračunu za l. 1887...

Zastopnik dr. Campitelli poroča o proračunu desetinskega odkupa (ezonerja) za leto 1887. In ztem odpre predsednik splošno razpravo. Vstane dr. Laginja in predno že spregovori, opozoruje ga predsednik, da je sedaj splošna razprava, naj se torej ne spušta v malenkost.

Govornik začne potem hrvatsko in nadaljuje italijansko ter presoja ta proračun iz gospodarskega, pravnega in političnega stališča. Posebno povdarja nečloveško postopanje pri iztirjevanju dolgov posameznikov, kateri znašajo danes nad 500.000 gld., ter izreče svojo bojazen, da na tem potu Istra postane skoraj avstrijska Irška.

Govori ztem vladin zastopnik ter izreče, da smo gotovo v Avstriji, dasi tudi bi se po besedah gosp. Laginje moglo o tom dvojiti in misli, da bi bili mogli dotični seljaki, kateri so šli v Porečje, iti h kateri koli bližnji oblasti se pritožiti. Zato ker smo v ustavnj državi, more se vsakdo, komur ni kaj po volji, pritožiti. Besede g. dr. Laginje pa smatram brez vsake znamenitosti. (Večina odobrava.)

Dr. Gambini vstane v imenu deželne odbora, izrazi svoje prepričanje, da se dež. zbor ne bode obračal na besede dr. Laginje, ker je ta predmet njegova slabost, o katerem vsako leto govori. Razjasnjuje ztem zgodovino zemljiškega odkupa ter izreče konečno svojo nado, da zastopnik Laginja svoje predloge prekliče.

Dr. Gambini izreče, da niti on niti drugi Italijani niso nelojalni in v dokaz temu niso za Laginjeve predloge v korist Slovanov in v škodo Italijanov, Italjani so bratovsko sprejeli Slovane ter ž njimi delili vse dobro in zlo, tako hočejo tudi nepovoljni ezoneri z njimi deliti ter misli, da Slovan i ta požrtovalni patriotizem spoznajo in to ni ne italijansko ne slovensko domoljubje, ampak istrsko! (Dobro! na večini galerija aplavdira.)

Poročevalec dr. Campitelli misli, da je predgovornik uže dr. Laginjo izdatno pobil ter pravi, da se je pri pobiranju davka moralo na poslina sredstva priti, ker se iz lepa ne more nič iztirjati.

Pri podrobnej razpravi želi dr. Laginja nekatero razjasnjenja, toda dr. Amoroso mu ne ve drugo odgovoriti, nego naj ne meša raznih stvari.

Pri rubriki »pokritje« stavi zastopnik Spinčić ta-le prelog: »Deželni odbor naj dade razdeliti dolg desetinskega odkupa brez vtikanja obveznikov in izvršiti dotične katastralne vpise na ime posameznih dolžnikov samo na njihove svote; ako to ne bi bilo mogoče, naj se posreduje pri vseh davkarskih urejih, da opozore dolžnike, da morejo prositi za razdeljenje in slednjič naj ne zahtevajo od posameznikov več kakor morejo plačati.«

Govornik podpira svoj predlog s posameznimi slučajji, v katerih so se velike svote zahtevale od posameznih, koje so spadale na več strank. Sam okrajni glavnik koperski se je bil predlagalcu izrazil, da se ti dolgovi solidarno tirjajo. Narod pa je treba podučiti, ker na ve, kaj storiti.

Dr. Gambini odgovarja, da prvi del predloga ni mogoče v obzir vzeti; glede drugega pa je uže storil deželni odbor svojo dolžnost ter jo bo tudi nadalje. — Ker je bilo videti, da predsednik ne ve, kako bi dal o tej stvari glasovati, predlaga zastopnik Spinčić, da se sprejme drugi del, ako se res ni mogoče na prvega obzirati. Ta je bil ztem sprejet in to je bilo vse glede ezonerja, kajti predlogi dr. Laginje so padli. (Glasovali so zanje samo zastopniki Jenko, Laginja in Spinčić.) Razpravljaj se je potem predlog dr. Laginje za zidanje ceste Klana-Paka.

Dr. Amoroso je zagotovil podporo v imenu dež. odbora, toda dotične svote sedaj še ne more določiti.

Koncem so bile volitve prisednika dež. odbora in dveh namestnikov. Oddalo se je 19 glasov ter je bil izvoljen prisednikom dr. Gambini z 17 glasov. Hrvatski zastopniki so oddali bele listke. Volitve namestnika od strani vsaga zbora se je udeležilo 18 zastopnikov; izvoljen je bil dr. Venler z 17 glasovi. Namestnika volitve od strani veleposetnikov udeležilo se je samo 5 članov ter je bil izvoljen dr. Lius z 4 glasovi.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Exodus nemških poslancev »puro sanguis« is češkega deželnege zbora kujačem i njih prištašem ne obrodi dobroga sadu. Nemški časniki uže jadicujuje, da to za Nemce na Češkem ne bude dobro. Češki deželni namestnik in deželni maršal sta 26. t. m. odpotovala na Dunaj; ne more se skoraj dvomiti, da bosta o tej zadevi osobno poročala grofu Taaffeju i mogoče celo cesarju. Nemci »puro sanguis« so v svojem napuhu stvar pretirali in s tem storili veliko politično napako; zdaj jim je uže žal, ali prepozno je. Toliko bistroumim iu učeniim Nemcem bi vsaj moralo biti znano, kaj je politična mržnja pomogla Hrvatom, in kaj exodus Čehom iz državnega zbora; kdor ne dela, ta le obužava in je nasvetu mrtvev, kdor vrže od sebe orožje, ta je zmagan. To velja povsod, posebno pa v političnih borbah. Če se tedaj češki čisto-krvni Nemci nečejo udeleževati razprav češkega deželnege zbora, nobeden jih ne bude k temu silil, ali prosil, kulturni in politični razvoj češkega kraljevstva pa zarad tega ne bo trpel, vršil se bude brez njih, pa ne njim v korist, ker ne bodo imeli več nikogar, ki bi se mogel zanje potegnati. Politična stranka, ki se odtegne delovanju in borbi, nema več životne pravice, ker ona se je odpovedala javnemu življenju, podobna je človeku, ki sleče suktnjo in v vodo skoči, da utone. — Velika in znana grešnica je stranka, ki se je češkemu deželnemu zboru odtegnola. To je uže Božja sodba, da se velik grešnik ne spokori, ampak koraka naravnost proti jami, v katero se zvrne, ker so mu oslepele dušne oči. In ta Božja sodba je pravična, ker satanu jemlje oblast, dobrim duhovom pa unema srce za vse dobro in blago.

V ogerskejš poslanskejš zbornici je trgovinski minister 24. t. m. predložil zakon sko osnovo gledé pokritja primanjkljaja ogerske deželne razstave, kateri primanjkljaj znaša 1.143.000 gld.

Na Ogerskem je neka ministerska kriza. Poročili smo uže, da je ogerski trgovinski minister Szechenyi odstopil. Na prošnjo ministerskega sveta pa se je udal, da bude začasno še posloval. Ko pa se konča razprava o proračunu, potem se utegno v

ministerstvu zgoditi nekatere promembe. — Ogerskemu ministerstvu ni prav mehko postlmano; Madjari so hudi ljudje in še hujši politikarji; če tudi o politiki večinoma nemajo nobenega pravega razuma, vendar mnogi madjarski politikarji še danes mislijo, da »extra Hungariam non est vita«, in vsacemu je tudi znan madjarski »globus«. Madjari so pri vsem tem le majhen narod, brez sorodnikov, narod, ki se ne množi več, ki je prišel uže silno judom v roke, ki dela leto za letom nove dolgove in prodaja hrvatska posestva za silne potrebe. — Zgovornost in sposobnost sedanjega ministerskega uadelnika ga še precej dobro vzdržuje; a če pade sedanje ministerstvo, če ne bo več Tisze, ki Madjare še zna voditi, ker si je pridobil njihovo zaupanje, če bo država vedno v dolgove lezla, kaj potem? Potem nastopi prašanje — »To be, to no be, is the question« —; ker madjarski narod je majhen i neploden narod, mali i neplodni narodi pa po naravnih zakonih ne morejo imeti bodočnosti, ampak zagrno jih počasí valovi velikih narodov v globočino večne temote. To premišljevanje bi pred vsem Madjarom pristovalo.

Vnanje dežele.

Bolgarsko prašanje. Iz Bukreša se 24. t. m. poroča, da so v Sistovu predzadnje nedeljo in ponedeljek ruski pristaši hoteli polastiti se policijske prefektore in brzojavnege urada, da jim je pa izpodletelo. Mnogo ljudi so vsled terabuke zaprli, mej temi poslancina Anova, kateri je bil voditelj pri uporu; pripeljali so ga v Ruščuk in zaprli. — Iz Pariza se poroča, da je ministerski svet sklecol, naj minister zunanjih zadev sprejme bolgarske poslance čisto oficijelno, pa kakor privatne ljudi. — Iz Kolina pa se brzojavlja, da je bolgarska deputacija 24. t. m. obiskala poprejšnjega bolgarskega kneza Batenberga, spremila ga v Frangkobrod, potem pa v London odpotovala.

Ako se bolgarska deputacija vrne v Bolgarijo brez vspeha, ker je uže tako gotovo, namerjavajo neki Bolgari za bolgarskega kneza voliti grofa Gabrijeļa Pejačeviča, potomca nekdanje bosniško-bolgarske vladarske obitelji. Grof je uže meseca septembra popotoval po Bolgariji.

Ruska vlada je angleškejš v vshodnej Aziji račun prekrizala. Angleška seje prizadevala, da kupi od kitajske vlade ustje reke Timen-Ula in zaliv Gaškovic ter tako napravi utrdbe nasproti Vladivostoka in Rusiji pot zapre. Ruska in kitajska vlada pa ste sklenoli pogodbo, po kateri je prva drugejš odstopila omenjeno ustje in zaliv ter tako pustila na cedilu Angleže, ki so morsko globočino tam uže merili in delali načrte, kako bi Vladivostok zaprli. Na Angleškem je zarad tega silno kričanje, ki pa nič ne pomore.

Papežu je za božične praznike srečo voščil kardinalski zbor, kateremu je odgovoril, da protestira zoper brezversko gibanje v Italiji in da ponavlja protest zoper stanje, v katero ga je Italija pripravila.

Angleški minister Churchill je odstopil, haje zato, ker so mu pri sedanjem finančnem stanju previsoki proračuni za vojsko in vojno mornarico in katerih ne opravičujejo zunanje razmere in ker je nezadovoljn s zakonskimi osnovami, ki se imajo predložiti državnemu zboru. Ta dogodek je ministerstvo zelo pretresel. Vsled tega je Salisburij prišel dogovore s Hartingtonom, kateremu hoče celo načelninstvo odstopiti; ako pa ne bi hotel stopiti v ministerstvo, hoče tudi Salisburij odstopiti. Vsled tega se Salisburijeva stranka prizadeva, vtolažiti ga ter izjavlja, da je z njim popolnoma zadovoljna.

Na Angleškem se bliža zopet vladna prekucija in znamenja bažó, da Gladstonova zvezda zopet zasije.

Turki se boje vstaje v Mucedoniji, zato zbirajo tam veliko vojsko.

Na Španjskem tudi straši upor; generalni kapetan in vojaški poveljnik v Kataloniji sta dobila ukaz, naj ostro čujeta nad revolucionarnimi spletkami.

DOPISI.

IZ POKIRJA, 18. dec. (Izv. dop.) — (Obširne zadeve). Od mnogih strani se glasé pritožbe o slabem gospodarstvu občinskih zastopov. To izvira od tod, ker nekateri občinski zastopi ne umejo, ali nočejo umeti, da je njih prvi poklic skrb za splošno občinsko dobro, za blagostanje, red in slovo. Večkrat se v občinske zastope alijo in pri volitvah tudi prodró krišadi, brezvestneži, ali taki ljudje, kateri bi radi kazali mogočno svojo roko, ki so polni napuha, ki gledajo le nase, za svoje soobčinarje pa jim je toliko mari, kolikor za lanski sneg. To so velike napake, vsled katerih ljudstvo mnogo trpi, tako duševno, kakor tudi gmotno. — Žal, da tudi pri nas ni vse tako, kakor bi imelo biti in bi lahko bilo. Tudi pri nas so se vsillli v občinski zastop nekateri ljudje, ki niso za ta posel, ker imajo ali premalo pravega razuma, ali pa premalo ljubezni do občinskih svojih bratov. Ti so največ krivi, da se je napela tožba zaradi občinskih pašnikov, ki traje uže od leta 1882, pa še ni rešena in sam Bog zna, kdaj je bo konec; to pa je znano, da vsaka občinskemu premoženju in posameznim prebivalcem globoko rano, katere ne bo tako lahko zacelili. — Pri volitvah v občinski svet je bilo tudi mnogo nereda i nesloge, nekateri velemože (?) so celo drugim glasove jemali in sebi si jih lastili; enako je bilo tudi pri županovih volitvi, nekdo je dal glas celo sebi, pa vendar ni bil izvoljen, nazadnje pa smo dobili za župana moža, ki ni za ta posel. Enako se je godilo tudi v katastrajni poslovni občini, izvoljeni so bili skoraj sami sorodniki, kar ni postavno in pravično. Ljudstvo je vsled tega jako nezadovoljno, toliko bolj, ker imamo dosti sposobnih in dovolj poštenih mož, ki bi ljudstvo na srečo vladali občinske zadeve. Prihodnje leto utegne pri nas nastati kak »krak« in potem se boljšega nadejamo.

IZ SREDNJE ISTRÉ, 24. decembra 1886. (Izv. dop.) Gospod urednik, prosim Vas, dajte malo prostora v Vašem razširjenem listu mojim vrsticam, da se mi malo obladi kri, ki se kakor v vzburkanem morji valovi po mojih občutnih žilah pretaka. Da, vzburiti se se mora človek pri teh krivicah, ki nas Istrane dan za danom davé. Znano je gotovo vsem čitatelcem »Edinosti«, da nam ne puščajo Karnijski šarenjaki niti oddahnoti se v naši pravični borbi za obstanek. Pa prebiliti bi te, ko bi jih le oblasti ne podpirale. Tako je borba za nas toliko težja, vsaj mi. Viti ene, reci: ene oblasti, ki bi le nekoliko usmisljeno z nami postopala.

Najžešči boj napovedale so nam pa davkarje in sodnje. Gospod urednik, morda je to dobro znamenje, ker govori se, da se vsako živo bitje, ki je v zadnjih dirljanjih, najbolj protivi smrti. Kaj, ko bi to bilo? Nikdo ne bi bil tako vesel, kakor mi od pamti-veka trpim. V Istri se dan, rumeno solnce vstane, da očivi na novo po dolgih bojih utrjeni naš rod. Pa čeprav se dan, čaka vedno še veliko novih bojov.

Čuli ste morda, ako se zanimate za isterske Slovane, kako davkarje z vojaško pomočjo tirjajo od kmeta že zastarelo desetino ali »žonera«. Mursikateri veselil se je letošnje dobre letine. Grozdja je bilo vse polno in z istim naknil je kmetič si opomoči. Ali isterski kmet obrača, isterske davkarje pa obrúó! Mesto, da bi ubožec sam trgal sladke jagode, poskrbela je to davkarja ter grozdje prodala, da si privo-ji »žonera«. Bog moj, koliko je bilo tukaj žalosti in britkih solza! Tako je, če nam Bog da, vzemó nam pa naši upniki, da se z našimi žulji vesele. Pa, neka bode!

Prebili smo marsikatero grenko uro, prebijamo tudi to.

Znano je vsakemu, da je večina prebivalstva v Istri slovenska in da bi mi črnogorske čudi, bilo bi morda tukaj vse drugače. Ne š pivil bi se tui jezik po vseh oblastih, kakor se. Slovanski spis od jedne uradnice je v Istri bela vrana. Kmet razumeš ali ne razumeš, italijanske spise moraš prijemati. Moraš? Ti to misliš, da, ali ne more te siliti nobeden, niti oni možičelj »ruščeokapnik«. Uradniki so za nas, a ne mi za nje! Tudi g. minister za pravosodje dava nam pravo, ker izdal je toliko odlokov glede jezika v Istri. Pa kaj pomagajo odloki, ko primanjkuje uradnikov, ki bi poznali naš jezik? To je nekoliko res, nekoliko pa tudi ne. Naše ljudi pošiljajo više oblastnije v italijanska mesta, tujce pa nam silé. Ako pa je kje kakšen uradnik naše krvi sin, to se pa on boji pomoči našemu jeziku do prava, koje mu ide. To je pač prazen strah!

V gradu B. imamo sedaj po tolikem pisarjenji in prošnjah pri sodnji pristava, koje je naše gore list. Njega hvale kmeti, vsaj zna lepo po naše se ž njimi pogovori. Ali to je vse, kar imamo od njega! Jezik v sodniških spisih ostal je isti, t. j. italijanski. Zakaj ne pošilja on kmetom hrvatsko ali slovensko pisane odlokov in pozivnic? Prihranil bi s tem ubožcem dolge boje in marsikoji penez, in on ne bi zapadel gotovo pod nobeden paragraf. Zametil bi se s cer s tem onim pet Italija-

nom, ki ga obkulujejo, ali pomisli naj, da na dveh stolicah se ne more sedeti.

Mi imamo naše slovenske in hrvatske šole, čeprav so redko nasejane in z stisnjenim podokom, ali vendar so. Naši otroci toraj lahko prečitajo vse uradne spise, ako bodo ti v naši materinščini.

Da se pa pride v okom pomankljivosti slovenskih uradnikov, položim to le na srce vseh narodnih pred. gg. duhovnikov in učiteljev, da izberó talentirane, marljive in, če mogoče, premožnejših roditeljev (gimnazija je dolga in veliko pogoltné) sine, iste naj podučujejo v tem, kar je potrebno za vsprejemi izpit na gimnazijo. Pol urice na dan je malo, ali korist bo velika. Imeli bodo své s tem še precej muke, ali Bog jim naplati, zatirani naš rod bode jim pa véčno hvaležen.

Se eno skromno željo imam do slovenskih rodoljubov in Istri. Čitali smo često kratko, kako vsepošno deluje po vseh slovenskih krajih »Društvo sv. Cirila in Metodaa«. Delovanje tega prekoristnega društva mora se protegnóti tudi na Istro, ker gotovo ni nikjer toliko potrebe šol, kakor pri nas. Nasprotniki naši vstanóviti so si društvo »Pro Patria«, kojega svrha je pošiljanovati teh božih pet šol, ki jih imamo. Zajezimo to zelo nevarno društvo s podružnico »sv. Cirila in Metodaa«. Ljubitelji našega naroda, zlasti pred. gg. duhovni in učitelji, ne preslišite mojega vpijočega glasa v puščavi; na noge, za narod, za mili naš jezik, katerega ptujec tako neumisljeno gazli in po blatu valja. Pustite Vi gg. učitelji medsebojne mržnje in pikanja, koja ne prineso gotovo nobenega sadu. Vzemite si v vzgled česke učitelje, ki se v tolicih društvih bore za prava svojega roda.

Gospod urednik, ohladil sem se. Z veselim obličjem gledam bodočnosti v oko, ker vem za gotovo, da nisem v zrak govori. Vatrojimo si podružnico »sv. Cirila in Metodaa« in ta bode velik korak k osvobodnji našega naroda iz krutih klešč Karnijske sinov. In tedaj veselo vskliknem z neumrlim Preradovičem:

»Zora puca, bit ée danas.

Samo.

Domače in razne vesti.

Cesarjevič Rudolf z visoko svoje soproge je 27. t. m. zjutraj ob devetih prišel v Opatijo. Pred vilo, kder je izstopil, pozdravil ga spoštljivo deželni namestnik baron Pretis, potem pa je na parniku zalgrala vojaška godba narodno himno.

Odlikovanje. Načelnik višjega deželne gadišca za Primorsko Def. cis prejel je v pripoznanje izvrstne službe red železne krone druge vrste; okrajni glavar v Poreču i namesništveni svetovalec Gumer pa o priliki njegove vpkojitve v pripoznanje zveste in izvrstne službe red železne krone tretje vrste.

Imenovanje. Pri tržaškem policijskem vodstvu so bili imenovani: višji komisar Karol Peizl policijskim svetovalecem, z naslovom in značajem višjega komisarja odklikovani policijski komisar Budin višjim komisarjem, in konicist Karol Frenner policijskim komisarjem.

V seji tržaške trgovinske zbornice v 24. dan tega meseca sta bila izvoljena Teuschl in Schadelooek kakor zborniška poslanca, ki se hosta udeleževala razprav z dunajsko vlado glede prevzetja stavb in uprave občnih skladišč.

Prašanje zastran vode. C. kr. okrajno glavarstvo v Postojni je dovolilo, da sme tržaška občina izvršiti tista dela, ki zavró vsikanje vode Reke mej Zgorinjim Vreom in Škočljanom. S to dovolitvijo odpadejo tudi ugovori južne železnice in vodstva nabrežinskega vodotoka, a pravno prašanje gledé Bistrice s tem ni še rešeno.

Obravnave pred porotno sodbo v Trstu se začó 7. januarja 1887. v tem le red: 7. Neža Maurich, ubojstvo, 8. Franjo Slapnik, težko telesno poškodovanje, 10. Nikola Fratta, tatvina, 11. Mihalj Flego, pošilstvo, in 12. Josip Momolo, rop. Razum navedenih bodo še 4 obravnave ali 5 pred porotniki.

Veselica tržaškega bralnega in podpornega društva v Politeama Rossetti v neeljo, 26. t. m. je bila zadosti dobro obiskana; udeležilo se je okolo 800 oseb, pa udeležilo bi se jih bilo morda še več, ako bi se bila vršla beseda kako soboto prve dni meseca. Inteligenca je bilo zadosti, tudi tujcev nekoliko, le delalcev in okolčanov je manjkalo.

Da se je pa k ljubju za ljudstvo neugodnemu dnevu našlo še toliko ljudi, temu je bila v prvi vrsti uzrok radovednost, kajti želja, da bi enkrat v Trstu videli osobje dramatičnega društva ljubljanskega, je pri nas uže stara. Igra »Nezode starega samca« ni posebno srečno zbrana za naše občinstvo; kajiz našega narodnega življenja bi bilo občinstvu bolj dopadalo. Gosp. Borštnik je v prvem aktu pokazal svoj dramatični talent in šolo; občinstvo se je

nad njim mnogo radovalo in postal je precej njega ljubljeneč, kar je dokazalo mnogo ploskanje in klicanje. — Gosp. Kocen nam je uže star znanec; on je v nekaterih ulogah naš najboljši slovenski igralec; da je tudi ta poš igral Valjevca, kakor smo od njega pričakovali, umeje se samo ob sebi.

Gospica Zvonarjeva in Gostičeva iz Ljubljane, oie jako simpatični prikazni, ste nam tudi povsem ugajali, akoprem niste imeli niti posebne prilike pokazati v tej igri svojega dramatičnega talenta; ljubljanskim igralcem vrstni ste se pokazali tudi domači moči, gospica Kobalova in gosp. Borovščakov, katerima še posebno čestitamó. Tudi gospica Grmova je bila na svojem mestu.

Opazovalo se je, da so nekateri igralci in igralke za to gledišče pretho govorili in da je tu in tam nastala kaka nepravilna pavza, čemur pa se ni čuditi, ako se pomisli, da je dualistično osobje imelo le eno skupno skušnjo, in uprav zato je želeli, da, ako se kesaj pridejo aktivni udje dramatičnega društva ljubljanskega v Trst, igrajo s čisto homogenim svojim osobjem. Nadejamo pa se, da to ni prva in zadnja poskušnja, in da nas morda uže k malu zopet obiščejo ljubljanski prví slovenski igralci ter nam napravijo par lepih predstav. Ni se jim bati, da ne bodo simpatično sprejeti, ali da jim bode neednost trž. Slovencev škodovala, katero neednost je tudi gosp. Borštnik grajal v svojih kupletih, in sicer na pravem kraju, kakor to na najlepši način kaže popis te veselice v »Triester-Zeitung«, ki druga slovenska društva tožó policiji, da so prevé »ekskluzivna, mej tem ko je tržaško bralno in podporno društvo nekam interesacionalnó, — kar pa je le podla ovadba, ker tudi druga društva, akopram dobra slovenska, spoustujejo druge narodnosti in niso tako ekskluzivna, kakor jih nek prijatelj sloge popisuje v »Triesterci« Gospod Borštnik bi bil lahko svojim kupletom še dodal:

Navadno so tisti, ki vedno vpijó, Slogo in mir pripravójo, Prvi, ki slogo razdirajo, Osebnost in strasti tirajo!

Zato pa se je nadejati po novem letu miru tudi od strani bolj nemirnih duhov, katerih je povsod kaj, ne le v Trstu, in ki, hvala Bogu vendar niso tako merodajni, da bi sicer mogli napredek Slovencev v Trstu ustavití. Naj še omenimo, da se je po igri začel živahen ples, ki je trajal do jutra.

Vožnja med Trstom in Benedkami se je začela redovito zopet 28. t. m. Parnik odplovi na obe strani vsak v terek, četrtek in soboto o polnoči.

O vojnej mornarici. C. kr. vojni brod Nautilus je prispel 28. r. m. v Suez.

Brpeljska železnica bode skoraj brez dvombe do 30. junija 1887. do deljana in v tem času izročena prometu; končana so uže vsa zemeljska dela in tudi podmoli so uže obokani, postajne stavbe tudi uže pokrite; meseca januarja začno polagati šine; tudi zvezna črta mej brpeljske železnice tržaškim kolodvorom pri sv. Andreju in južnim kolodvorom se do te dobe lahko izvrši, ker ne bo treba morja zasipati, ampak železnica bo držala ob bregu in le ponoči po tej črti vozila; največje delo bode pri novem mostu čez kanal.

Tržaške novosti: Požar. V nedeljo opoludne je nastal ogenj podstrešju hišne št. 11 v ulici Sanitá, kjer je skladišče oglja. Ko so prispeli ognjegasci, unela se je uže streha, vendar se je kmaló posrečilo plamen zaustiti. Škoda ni velika.

Poskušeni samomor. 20letna pevkinja Vilj-imina Walter iz Gradca je skočila na božični dan ob 8. uri zvečer z mola St. Carlo v morje. Dva mornarja avstrijske ladije »C-rvignano« sta jej prihitala na pomoč ter jo rešila gotove smrti. Nesečnico so odpeljali v bolnico, kajti misli se, da ni pri pameti.

Policijsko. Težaka Ivana R. so zaprli, ker je pretepal na ulici Barriera v pijanosti 70letno prodajalko Marijo Podgornik. — »Gospoda« kontrolor Josip Bareč in agent Karol S. sta se na trgu Caserma sprla zaradi neke gospodične ter si drug drugemu svoje nazore s palicami v butice zabijala. Sedaj lahko v kamrici mirno dalje premisslujeta.

Javna dražba. V hiši št. 197 Chiarbola superlore se bode prodajal zaradi dolžnega davka 29. in 30. t. m. 1 vol in razno pohištvo proti največejj ponudbi za gotove novce. Dražba se prične ob 10. dopoludne. Slabo darilo k novemu letu!

Vabilo k obnem zboru narodne ščitnice v Šmarji pri Kopru, koji se bode obdržaval dne 2. januarja 1887. v čitalnici s sledečim sporedom: 1. Predsednikovo pozdrav. — 2. Poročilo tajnikovo. — 3. Poročilo blagajnikovovo. — 4. Volitev dveh pregledalcev računov. — 5. Volitev novega odbora. — 6. Navsete. — Začetek zborovanja ob 3. uri popoludne. Vsi p. n. gospodje unanji, kakor i domači udje, koji niso še plačali zaostale društvenine, se opominjajo, da svojo dolžnost čim preje storé.

Velik požar. Javlja se iz Liverpoola, da je pogorelo na sveti večer skladišče Levijevó »Au buon Marche«, ter znaša škoda nad 300.000 funtov šterlinov.

Brodolomi v letu 1886. V letošnjem letu se je doslej 1400 ladij razbilo ali potopilo. Največ nesreč na morji se je zgodilo predzadnji teden v strašnem viharjih ob angleških bregovih, 28 ladij se je razbilo, ali pa potopilo in okoli 100 ljudi utonilo.

Turški napredki. Turški modrijani se prepovedati razširjenje Schlosserjeve »občnj. zgodovine«. Kaj so sedaj, v 20. izdanju tako nevarnega v njej našli, tega niti Allah sam ne bi mogel povedati. Vendar so se dosti dolgo promisljavali, kajti 19 listikov je izšlo, dokler so ti učenjaki sprevideli, kaka nevarna knjiga je to!

Odkritosrčnost. Nek gospod je napravil čez božične praznike izlet v otajljeno mesto. Najde tamo necega znanca, kateri ga začuden vpraša, zakaj nema svoje soproge seboj ko vendar za veselje popotuje. »Zato, ker bi šlo potem vse veselje v rakom žvižgati« odreže se mož in odide.

Poslano in odprava)

učiteljski petorici v »Slov. Narodn« od 6. decembra t. l. (Konec).

Vi ste hoteli zaslužne in odlikovane cerkvene pevce kar skora basčiti in popihnuti, da bi le še v cerkvi gospodavali. A ker to se vam ni posrečilo, dobili ste pri glasoviru, katerega so vkupili tukajšnji pevci z denarom posojenim brez obresti od gospoda, kateremu dajete nehalčno grde pridevke, in nočete si ga z svijačo v krepjice svoje vdobiti, dosti uzroka spraviti se nad pevce. Ko ste jih po vrhu še javno (v »Jurju« lanskega leta meseca oktobra in novembra, v »Soči« l. 47 št. in še v »Edinosti št. 100) in hudobno žehtali in žmujali, prodira je njih opravičena nevolja in razdraženost na svitlo — do premissljenih mej, katerih vi niste poznali ne le tu doma, saj pa ne v javnih listih. In iz te opravčene nevolje kovali ste cele izmišljene, razžaljve in bombastične dogodke. Te dogodke popisovaliste na dolge in široko s zmirom véó srčnostjo in strastjo prav zato, ker pevci niso niti trohice objavili iz bogatega svojega magacina držéči se izreka: »Kadar zakroka gavran, potihnejo ptice po gozdu; kadar se dere bahač, moóri možaki močees. — Seveda ste skrivali zmirom svojo nagoto z listjem brezimnosti. Tudi takrat ste bili le »best čestilcevi« ko ste se odlikovali z svojim telegramom izmed vseh drugih o priliki neke slavnosti. V enem telegramu ste kaj samosvestno in z največim prepričanjem svetu odkrili z onim ščuvajočim in tehtnim: »Perat Dagarinismus«, češ, naj se izve, kako mišljenje vlada sedaj v Kobaru. — Iz samo vašin poročil prišla je že »Soča« št. 49. l. l. do zaključka: »Kor ali to (te prepire Kobariidske) uzrokoval, ni k temu pomagal, ni vreden, da si prišteva Kobariidskim poštenim tržanom«. Da ste nam rane odkrivali in zdravili s tinto in žolcem, ste nam jih preje če ne prizadejali, vsaj pa pomnožili. Če nam kdo ne veruje, kako žaljeni so bili zaslužni tukajšnji pevci v lanskem »Jurju« meseca oktobra in novembra, potem v »Soči« št. 47 in v »Edinosti« št. 100, prebere naj izjavo pred. dekanijakega urada in slavnega županstva v 49. št. lanske »Soče«, kjer je čitat med drugim: »V nekem tržaškem listu (v »Jurju«) pisal je nekdo jako nedostojno o Kobariidskih cerkvenih pevcih — človeku odgovarjati, ki pruje pošteno roko-delstvo, pridén delavec nima časa. Da so tukajšnji pevci s takim ravnanjem močno in pravično razžaljeni, ni čudno. Kdor one dopise bere, sodi, da kob. pevci so zares pivci, kakor jih dopisnik v tržaškem listu imenuje. Organistu daje grd neopravičen pridevek. — Dopisnik ni premislil žalostnih nasledkov dopisa. Ti so prav žalostni; močim o njih. Spriduje se, da so tukajšnji cerkveni pevci spoštovanja vredni in pravni možie«. — Tako pred. g. vitez dekan in g. župan. — V »Edinosti« št. 100 t. l. drznili ste se še reči, da ni resnično spridál pred. dekanijaki ura i slavno županstvo, in da vse to, kar ste opisali, ni niti silka tega, kar je v resnici bilo.

Se zdaj pravite: »da pač ni izrazov, ki bi le nekoliko pojasnili hudobije ljudi (Kobariidskih)«. Kakšna predznost in kakšna hudobija! Ker je pa naša in pevecv razžaljenost radi vaših škandaloznih in izmišljenih dopisov v »Jurju« s pušo meseca oktobra in novembra lanskega leta celo javno v 49. št. lanske »Soče« dokazana po pred. g. dekanu vitezú Jaksetu in g. županu Medvedu — in ker ste nas zopet v letošnjem »Slov. Narodn« od 6. dec. še hudobnejše po prav istem načinu k ljubju spridjali pred. g. vitezú dekanu in g. županu neizmerno razžaliti, zabevamo od vas onih sto goldinarjev, katere ste obljubili, če dokážemo, kje in kako in kdaj ste nas razžalili. Ta denar pošljite v osemih dneh sl. županstvu, drugače se poslužimo druge poti.

* Za stvari pod ovim naslovom je uredništvo toliko odgovorno, kolikor mu postava vele.

Saj ste tožili pevce pri županstvu in pri sodnici v Tolminu ter ste večkrat na pomoč klical kazenski zakon, a dobili ste dolg nos. Samo na Dunaj še niste podvzeli korakove (ta fraza ni še germanizem, in hočete druge učiti) Oni, katerega imenujete našega voditelja, ni naš voditelj, a on vas kje drugje potipa za obrekovanje. — Da, bolj nevaležnih ljudi si ne moremo predstavljati, kakor ste vi. Mož, kateri je bil do zadnjega časa čitalnični ud, katerega ste vi pred dvema letoma enoglasno izvolili za častnega čitalničnega ude, mož, kateri je toliko daroval farni cerkvi in toliko ljudem zaslužek priskrbel, ta mož, ta gospod, vaš poseben dobrotnik, vam je zdaj za sramotneža. Kajni to črna, prav črna nevaležnost? Se ne pravi li to biti se po obrazu za lastno pestjo? (To pač osvitletjuje čitalnični odbor, v katerem sodijo oni in njih pajdaši). — Veselice, katere so se prej pogosto vršile, imele so ime učiteljske veselice, pri katerih so morali naši pevci tako delati, da so morali zaslužiti, če so se hoteli okrepčati, a nekateri so se zabavljali na veselilni stroške za to, ker so pri veselici paradirali. Da so bili naši pevci glaven faktor veselice, vidi se iz tega, da niste mogli brez njih nič prirediti, k ljubim vašim trditvam v 47. št. l. »Soče«, da imate čitalnico v polni oblasti. Da ste bili kričači tudi v narodnem obziru, da se spoznovati iz posledic narodnega življenja, katero ste vi nepoklicani toliko let vodili. Pred ime: sad in rezultat onih časov treba je potegniti dolgo črto — (minus). Ne samo, da nam niste sploh k nič dobremu pripomogli, bodi si v materijalnem ali narodnem obziru, marveč ugrabili ste nam še to, kar smo hranili iz zlatih časov Gregorčiča in Pagliaruzzi-ja, vi ste nas prisilili namreč, da smo se odtgnili prej slovečej kob, narodni čitalnici. Ako bi imeli še čitalnične pravice, prašali bi, kako je s čit. blagajno, kje so stari zakoni, kje knjižnica, katero je osnoval č. g. Gregorčič, kje znamenita kronika, ali se še kaj vidi »narodna« trobojnica iz paljevine, ali je še kateri tist nepokvarjen na glasovi-ju? itd. — Precej se bo smela imenovati čitalnica »narodna čitalnica«, kajti, kakor pravijo, ginejo novine iz njakakor kafra in sicer za razne potrebe? — Oskar gospodujete tu pri nas, ne zapazujemo prav nič, za kar bi vam bili hvaležni, pač pa ste nas že davno preje prisilili v to, da vam moramo dati javno razpisanje ter vas tužnim srcem izključiti iz naše srede in iz vrste naših domačinov (kakor tudi sami želite).

Vi ste z svojim poslanim le potrdili naše prejšnje izjave. Ker vam je resnica in pravica le peto kolo in vaše gesto le naša poguba — pretrgana je naša vez z vami. (Ko nam pošljete onih sto goldinarjev, bomo pa bot. Amen).

V Kobaridu dne 21. decembra 1886. Prav mnogo Kobaridcev.

Table with financial data under 'Dunajska Borsa dne 28. decembra.' including columns for 'Enotni drž. dolg v bankovcih', 'Zlata renta', 'Napoleon', etc.

Ljubljanski Zvon. Gld. 4.50. Gld. 2.20. -- Gld. 1.15. Advertisement for a newspaper.

Voščilo in priporočilo. Visokočastitl duhovščini, in vsem cerkvenim predstojnikom, vošči podpisana srečno novo leto... Ana Hofbauer.

Javna zahvala. Vsem prijateljem in znancem, ki so o zgubi moje nepozabljive soproge meni in mojim svojo sožitje skazali, izrekam presrečno zahvalo... Dr. Stanko Sterger.

LA FILIALE della BANCA UNION TRIESTE. s' occupa di tutte le operazioni di Banca e di Cambio valute.

BANCO GIRO. abbuonando il 3% interesse annuo sino qualunque somma; prelevazioni sino a fiorini 20.000 a vista verso cheque; importi maggiori preavviso avanti la Borsa.

La Filiale della Banca Union (Sezione Merca) s' incarica dell' acquisto e della vendita di merci in commissione.

Filijala tovarne G. Tribaudeau. odlikovan tovarničar Paris Besançon in Bordeaux. Corso 7. I. nadstr. na levo hiša Parente.

Zdravilni plašter (cerot). Ozdravi temeljito vsako rano, bodisi še tako zastarana in kronična in tudi take, ki so se uže spremenile v raka, ustavlja še tako močan glavobol.

Velika zaloga šivainih strojev, izvornin za vsako porabo. Skladišče trdnih blagajnic, koje ul moguče razbiti a sigurne so proti ognju.

FILIPU BATICHU. T at, via dell' Acquadotto št. 23. Naročje izvršujejo nemudoma povzetjem. Cene ne boje se konkurenca.

Na obroke! (72-28) daje pohištvu tapecarije, razno strižno-blago za obleke, ure vsake vrste M. Coreni

VIKTOR VESEL. o l p r l svojo pisarno v ulici S. Nicolo št. 1. v II. nadstropju.

Kava Mohara Goldschmied. je najzdravjša in naj-ukusnejša najbolj tečna ter se pridaje kavi.

Nič več zobobolov. 7-10 Voda za toče lekarničarja G. B. Rovis ozdravi hipoma vsak največel zobobol, zabrani narejenje tartara in gniljice zob ohrani bele, ojači zablne in čisti ustni dih.

LA FILIALE IN TRIESTE dell' I. r. priv. Stabilimento Austr. di Credito per commercio ed industria.

VERSAMENTI IN CONTANTI Banconote: 2 1/2 % annuo interesse verso preavviso di 4 giorni

Zdravilni plašter (cerot). Ozdravi temeljito vsako rano, bodisi še tako zastarana in kronična in tudi take, ki so se uže spremenile v raka.

Podpisani opozoruje slavno občinstvo na svojo trgovino z dezniki v ulici Barriera vecchia št. 18 z begato zbirko svilenih, volnenih in bombažnih dežnikov.

Zgubljene in oslabiljene moške moči in nezmožnost. Gotov pripomoček! Vsakdo se popolnoma ozdravi z genitalnim ogjenčevim slapom brez naslednjih nošnjih neredov.

Zavod za ordinacije za tajne bolezni: Dr. Karol Altmann Dunaj VII. Mariahilferstrasse 80.

Važno za vsacega! Delniško društvo Manufacturing Company v Birminghamu - na Angleškem razpolja vsled zdatnega znižanja tarife za poštne zavitke v inozemlje.

Table listing various watch models and prices, including 'NAJFINEJŠE SREBRO' and '18 kar ZLATO'.

Franko in prosto odšanje na vse kraje sveta. Monogrami, grbi itd. ukusno gravirani po 11 - extra. Angleške ure so spoznane za najboljšie na svetu.

Na deželo se pošlje na zahtevo cenik se slikami prost poštine. Največa zaloga tovarne pohištv IGNAČIJA KRON iz Dunaja, povsod poznane zaradi dobrega okusa, dobrote in nizkih cen nahaja se v TRSTU, Via del Teatro 1 (Tergesteo). Lastnik društvo „Edinost“.